

STORTINGET

Representantforslag 24 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Hans Andreas Limi, Carl I. Hagen og Sylvi Listhaug

Dokument 8:24 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Hans Andreas Limi, Carl I. Hagen og Sylvi Listhaug om innhenting av Høyesteretts vurdering av om forslag til økt sats i grunnrenteskatten for vannkraft fra januar 2022, samt innføring av høyprisbidrag fra september 2022, er i strid med Grunnloven § 97 om at ingen lov må gis tilbakevirkende kraft

Til Stortinget

Bakgrunn

Det vises til Prop. 1 LS (2022–2023), hvor regjeringen i kapittel 5.2.1 og 5.2.2 omtaler innføring av hhv. økt sats i grunnrenteskatten for vannkraft for 2022 og innføring av høyprisbidrag (avgift på kraftproduksjon) med ikrafttredelse allerede fra 28. september 2022.

I omtalen finnes en gjennomgang av tilbakevirkningsspørsmålet som ligger i regjeringens forslag, sett opp mot Grunnloven § 97 om at ingen lover må gis tilbakevirkende kraft. Spørsmålet er reist i omtalen om hvorvidt det foreslåtte virkningstidspunktet for vannkraftverk med generatorer med samlet påstemplet merkeytelse på 10 000 kVA eller mer ligger innenfor dette tilbakevirkningsforbudet.

Forslagsstillerne merker seg at regjeringen påberoper seg å ha gjort en grundig vurdering, men likevel finner det nødvendig å påpeke følgende:

«Ved behandlingen av forslaget om avgiften for 2022 er det ønskelig at også Stortinget vurderer tilbakevirkningsspørsmålet grundig. Stortinget må da ta hen-

syn til blant annet statens samlede behov for inntekter og hva som er en rimelig beskatning av ulike skattesubjekter. I tvilstilfeller vil Stortingets egen avveining av de berørte interessene og av grunnlovsmessigheten av regelendringen ha betydning, forutsatt at Stortingets standpunkt er basert på et overveid syn og der Stortinget har lagt til grunn et riktig prøvingstema (tilbakevirkningsnorm).»

Den samme oppfordringen gis om den økte satsen i grunnrenteskatten.

Forslagsstillerne bemerker at den av regjeringen foreslåtte behandlingsmåte i Stortinget er uvanlig. Stortinget må kunne forutsette at saker fra regjeringen er grundig og fullstendig utredet. I dette ligger at utredningsinstruksen er fulgt, og at juridiske avveininger av forslag som fremmes, er avklart. Dette er forarbeider regjeringen ikke skal skyve over på Stortinget, og det er grunn til å bemerke at det er begrensede utredningsressurser tilgjengelig i den ordinære saksbehandlingen i Stortinget.

Forslagsstillerne peker på at oppfordringen fra regjeringen til Stortinget om å vurdere tilbakevirkningsspørsmålet grundig indikerer betydelig tvil om hvorvidt de foreslåtte skatteendringene står seg i forhold til Grunnloven § 97. Forslagsstillerne oppfatter begrunnelsen for skatteforslaget som i hovedsak å være knyttet til politiske ønsker og målsettinger. Det fremstår som uavklart om dette kan omfattes av «sterke samfunnsmessige hensyn» som kan sette tilbakevirkningsforbudet i Grunnloven § 97 til side.

Forslagsstillerne viser til at når regjeringens utredning av spørsmålet om tilbakevirkning allerede foreligger, finnes det få muligheter for Stortinget til å gå ytterligere inn i de spørsmål saken reiser, og således også kunne etterkomme regjeringens ønske om at «Stortin-

get vurderer tilbakevirkningsspørsmålet grundig». Da saken reiser spørsmål som må vurderes opp mot en grunnlovsbestemmelse, må saken forutsettes behandlet på største alvor. Det vises derfor til at Stortinget iht. Grunnloven § 83 kan innhente Høyesteretts betenkning om juridiske emner, og at dette ble gjort senest ved behandlingen av samtykke til deltakelse i to beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/34/EU om et felles europeisk jernbaneområde og rettsaktene som utgjør fjerde jernbanepakke, jf. Innst. 182 S (2020–2021). Forslagsstillerne mener derfor at det også i denne sak vil være riktig av Stortinget å forelegge Høyesterett spørsmålet om hvorvidt regjeringens forslag er i overensstemmelse med Grunnloven.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

I medhold av Grunnloven § 83 forelegges Høyesterett følgende spørsmål: Kan Stortinget med grunnlag i den fremstillingen av tilbakevirkningsvurderingen regjeringen legger frem i Prop. 1 LS (2022–2023) kapittel 5.2.2 underavsnitt «Grunnloven § 97», legge til grunn at både økt sats i grunnrenteskatten for vannkraft og innføring av høyprisbidrag (avgift på kraftproduksjon), slik disse innføres iht. regjeringens forslag, ikke innebærer et brudd på Grunnloven § 97?

20. oktober 2022

Roy Steffensen

Hans Andreas Limi

Carl I. Hagen

Sylvi Listhaug